

PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA MIASTA I GMINY LUBIEŃ KUJAWSKI NA 2009 R

ROZDZIAŁ I

1. Postanowienia ogólne

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest kontynuacją zadań realizowanych od 1996 r. Stanowi spis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze tych zagadnień społecznych, które będą realizowane w 2009 roku. Opracowany został na podstawie analizy środowiska stanowiącej [załącznik nr 1](#)

Program w swej konstrukcji merytorycznej jest tożsamy z założeniami Narodowego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjętego przez Rząd RP na posiedzeniu w dn. 26 września 2000r.

2. Stosowane w programie skróty

Komisja RPA - Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
PARPA - Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
PIH - Państwowa Inspekcja Handlowa;
AA - Ruch Anonimowych Alkoholików;
Al-Anon - Ruch członków rodzin z problemem alkoholowym;
Al-Ateen - Ruch samopomocowy dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

I. Cele strategiczne programu

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych;
2. Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują;
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

II. Cele operacyjne programu

1. Ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych;
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców i instytucji w sytuacjach związanych z alkoholem;
3. Wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży;
4. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie);
5. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

III. Realizatorzy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w zakresie:
 - a. Inicjowania i koordynowania polityki gminy wobec problemów alkoholowych w mieście i gminie Lubień Kujawski;
 - b. Prowadzenia kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta i gminy;
 - c. Występowania z wytyczaniem priorytetów gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
 - d. Prowadzenia punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin;
2. Podmioty, którym zlecane są zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

IV. Źródła i zasady finansowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

1. Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
2. Harmonogram finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określa [załącznik nr 2](#).

ROZDZIAŁ II

Zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadanie 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1. Realizacja programów *after care* - tzn. po podstawowym programie terapii, nie będących świadczeniami zdrowotnymi.
 - a. programy DDA - dorosłych dzieci alkoholików;
 - b. prowadzenie treningów umiejętności służących dalszemu zdrowieniu i rehabilitacji społecznej i rodzinnej.
2. Realizacja zadań pomocy ofiarom przemocy domowej:
 - a. prowadzenie grup pomocowych dla ofiar przemocy domowej;
 - b. prowadzenie pomocy indywidualnej z zakresu psychologii i pomocy prawnej;
 - c. współpraca z podmiotami tworzącymi system pomocy ofiarom przemocy domowej w ramach Ogólnopolskiego Pogotowia Dla Ofiar Przemocy Domowej NIEBIESKA LINIA;
 - d. realizacja programów rehabilitacyjnych dla sprawców przemocy;
 - e. prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego realizującego równocześnie programy edukacyjne dla pedagogów szkolnych, policjantów, pracowników pomocy społecznej i innych podmiotów chcących włączyć się w system przeciwdziałania przemocy domowej.

3. Utrzymanie i pokrycie kosztów administrowania punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin, oraz finansowanie wynagrodzeń specjalistów realizujących zadania merytoryczne;
4. Prowadzenie programów profilaktyczno - edukacyjnych dla osób mających problemy w związku z używaniem substancji psychoaktywnych (problemy wychowawcze, rodzinne, szkolne itp.), a nie będących ludźmi uzależnionymi (chorymi);
5. Realizacja zadań pomocy ludziom uzależnionym po przebyciu podstawowym programie terapii - programy wspierające, motywujące i podtrzymujące abstynencję;
6. Realizacja programów pomocy dla młodzieży używającej napojów alkoholowych w połączeniu z innymi środkami psychoaktywnymi;
7. Realizacja programów szkoleniowych oraz szkoleniowo-motywujących dla bezrobotnych mających problemy alkoholowe oraz ich rodzin pobierających zasiłki z GOPS;
8. Realizacja programów dla bezdomnych nadużywających napojów alkoholowych;
9. Wyposażanie pomieszczeń punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin,
10. Kierowanie osób realizujących zadania gminnego programu na szkolenia i dofinansowywanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
11. Dofinansowywanie udziału w konferencjach, sympozjach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji, ludzi pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin;

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Pomoc ofiarom przemocy domowej poprzez:

1. Finansowanie pracy specjalistów z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi wobec podopiecznych znajdujących się w świetlicach wychodzących z alternatywą spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych i patologicznych;
2. Dofinansowanie działań i programów związanych z opieką psychologiczną i prawną dla rodzin dotkniętych problemem przemocy realizowaną przez Kościół katolicki, inne kościoły i związki wyznaniowe oraz instytucje i organizacje pozarządowe;
3. Koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy, poprzez współpracę z Policją, GOPS, przedstawicielami ochrony zdrowia, szkołami oraz organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy domowej;
4. Opracowanie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy.

Zadanie 3.**Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla młodzieży.**

1. Stworzenie możliwości powstania miejsca integrującego wszystkich profilaktyków (szczególnie pedagogów i nauczycieli) tworzących i realizujących programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży szkół:
 - a. tworzenie środowiska wypracowującego nowe koncepcje pracy prewencyjnej i edukacyjnej; organizowanie lobby wspierającego powyższe działania;
 - b. wypracowywanie standardów i zasad dla realizatorów programów profilaktycznych;
 - c. dofinansowanie, koordynacja oraz nadzór i kontrola realizacji programów profilaktycznych w szkołach;
 - d. ewaluacja i badanie skuteczności oddziaływań profilaktycznych we współpracy z profesjonalnymi ośrodkami badań społecznych, zakup komputera i programów komputerowych niezbędnych do realizacji tego zadania;
 - e. promowanie nowych, bardziej skutecznych programów profilaktycznych, opracowań autorskich i pilotażowych, zakup prenumeraty pism, periodyków oraz wyposażenie biblioteczki w literaturę fachową;
 - f. dofinansowywanie programów nowatorskich - szczególnie dla nauczycieli realizujących swe zamierzenia w godzinach popołudniowych w szkole lub programy pedagoga ulicznego pracującego z dziećmi i młodzieżą.
2. Diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień na terenie miasta i gminy Lubień Kujawski:
 - a. rozpoznawanie rynku problemów alkoholowych w zakresie zasobów i deficytów;
 - b. bilansowanie potrzeb i określanie prognoz socjologicznych stających się materiałem do opracowania strategii rozwiązywania problemów alkoholowych w mieście;
 - c. reagowanie na potrzeby wynikające z otrzymanych raportów - uruchamianie programów interwencyjnych.
3. Finansowanie działalności punktu pomocy rodzicom dzieci, które spożywają alkohol, dyżury telefoniczne i bezpośrednie konsultacje udzielane rodzicom i dzieciom;
4. Finansowanie zadań zleconych przez profesjonalistów z zakresu profilaktyki.
5. Inne formy oddziaływań profilaktycznych:
 - a. organizacja i finansowanie kampanii profilaktycznych: lokalnych i udział w ogólnopolskich;
 - b. promocja imprez bezalkoholowych i zdrowego stylu życia m.in. dyskoteki, bale dla dorosłych, zawody sportowe, itp.;
 - c. organizacja koncertów dla młodzieży jako promocja zabawy bez środków psychoaktywnych;
 - d. tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży - powstawanie kawiarenek internetowych, klubów młodzieżowych, świetlic;
 - e. zakup, opracowywanie, wydawanie i zlecenie druku broszur, biuletynów, ulotek i innych form służących oddziaływaniom profilaktycznym;
6. Edukacja i szkolenia:

- a. dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych obozów dla dzieci i młodzieży;
 - b. finansowanie szkoleń przeprowadzanych przez ekspertów i profesjonalistów zapraszanych do Lubienia Kujawskiego przez instytucje gminne i organizacje pozarządowe realizujące zadania gminnego programu;
 - c. objęcie szkoleniami podstawowymi z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przedstawicieli Policji, pracowników pomocy społecznej, kuratorów sądowych, przedstawicieli organizacji pozarządowych, osoby duchowne i inne uczestniczące w realizacji zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
 - d. prowadzenie szkoleń dla sprzedawców i właścicieli sklepów handlujących napojami alkoholowymi;
 - e. edukacja publiczna - prezentacja w mediach wiedzy na temat problemów związanych z używaniem i nadużywaniem alkoholu.
7. Finansowanie szkoleń dla lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej i lekarzy rodzinnych, pielęgniarek z zakresu metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji.
 8. Pokrywanie kosztów związanych z wdrażaniem metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji przez lekarzy, pielęgniarki lub zakłady opieki zdrowotnej.
 9. Koordynacja szkolnych programów profilaktycznych, finansowanie Kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł.
 10. Finansowanie innych zadań rekomendowanych przez PARPA na rok 2009.

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- 1. Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi programy o charakterze profesjonalnym.**
 - a. wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swe działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
 - b. współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych szczególnie AA, Al.-anon, Al.-ateen;
- 2. Współpraca z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych**

Analiza środowiska

Obszar gminy – 15 tys. ha

Liczba sołectw – 26

Liczba miejscowości – 59

Liczba mieszkańców ogółem – 7952

w mieście – 1460

na wsi – 6492

Stopa bezrobocia – 23,4%, tj. 860 bezrobotnych, w tym z prawem do zasiłku 94.

W diagnozie środowiska posłużono się ankietami i wywiadami.

Ankiety wypełniali:

1. Szkoły: dyrektorzy, nauczyciele, pracownicy obsługi, uczniowie.
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
3. Policja
4. Ośrodki Zdrowia
5. Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
6. Apteki
7. Sklepy i kioski
8. Dom Kultury
9. Dom Dziecka
10. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
11. Biblioteka
12. Uczniowskie Kluby Sportowe
13. Lokale gastronomiczne

Liczba uczniów ogółem – 866, w tym:

w szkołach podstawowych – 543,

w gimnazjach – 323.

Liczba uczniów z rodzin z grupy ryzyka:

zagrożonych alkoholizmem – 49 uczniów z 12 rodzin,

zagrożonych przestępczością – 54 uczniów z 28 rodzin,

niewydolnych wychowawczo – 42 uczniów z 29 rodzin,
objętych nadzorem kuratora – 16 uczniów.

W roku 2008 i bieżącym do osób będących pod wpływem alkoholu – ok. 110 interwencji,
przemoc w rodzinie - 5 interwencji,
zatrzymania osób pod wpływem alkoholu – 57,
odwieziono do Izby Wyrzeźwień – 37 osób,
dokonanych przestępstw – 79,
zatrzymań kierowców pod wpływem alkoholu – 38,
wszczętych postępowań wobec nieletnich związanych z alkoholem – 5,
„Niebieska Linia” – 22 rodziny.

Ostatnie zatrzymania pod zarzutem posiadania narkotyków miały miejsce w 2004 roku,
zatrzymano 20 osób.

Dane z ośrodków zdrowia:

Publiczny Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubieniu Kujawskim

Liczba pacjentów – 5250

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kłóbce

Liczba pacjentów – 2700

Zatrucia

Płeć i wiek pacjenta	alkoholem	narkotykami	środkami farmakol.	pobicia
Kobiety do 13 r.ż.	0	0	1	0
Kobiety 14-16 r.ż.	0	0	1	0
Kobiety 21-30 r.ż.	0	0	0	3
Mężczyźni 21-30 r.ż.	0	0	0	2
Mężczyźni 31-45 r.ż.	15	0	1	4
Prywatne mieszkanie	7	0	0	0
Szkoła	0	0	1	0
Ulica/droga	3	0	0	2
Poradnia	5	0	1	5
Dom Dziecka	0	0	1	0

Terapia dla osób uzależnionych i ich rodzin

Na terenie gminy pracują 2 punkty konsultacyjne: w Lubieniu i Kłóbce

Liczba pacjentów z wcześniejszych lat ogółem – 38, w tym 3 kobiety, w roku 2008 przybyło 14 osób

Rodzaje oddziaływań: konsultacje indywidualne dla osób dotkniętych chorobą alkoholową – 32

konsultacje indywidualne dla członków rodzin osób z problemem alkoholowym - 17

terapia otwarta zbiorowa – spotkania raz w tygodniu, stale korzystających 9 osób, zmieniających się ok. 19,

miting raz w miesiącu – wspólny dla pacjentów z Lubienia, Kowala, Kutna i Gostynina,

skierowanie na terapię zamkniętą – 12

skierowanie na terapię farmakologiczną – 14

Liczba pacjentów :

niepijących (po terapii) – 6

korzystających obecnie z terapii zamkniętej – 4

korzystających z terapii otwartej – 21

którzy przegrali terapię – 11

korzystających z terapii farmakologicznej – 14

Przedział wiekowy pacjentów:

powyżej 45 roku życia – 2

między 36 a 45 rokiem życia – 23, w tym 2 kobieta

między 25 a 35 rokiem życia – 4

Pacjenci, którzy mieli wcześniej kontakt z narkotykami - 3

Z danych wynika, że wiele osób dotkniętych problemem alkoholowym, ma nakaz sądowy leczenia. Większość tych osób kierowana jest na terapię w poradniach włocławskich jednak z informacji kuratorów sądowych terapie te nie są skuteczne. Osoby, które z różnych powodów nie chcą korzystać z terapii na terenie gminy kierowane są do innych poradni, gmina natomiast zwraca im koszty przejazdów.

Z wywiadu z właścicielami aptek wynika, że w ostatnich latach lekko wzrosła sprzedaż medykamentów z których korzystają osoby dotknięte alkoholizmem. Środki te są powszechnie dostępne i osoby te mogą zaopatrywać się w aptekach również poza naszą gminą. Sporadycznie też kupowano testy na obecność narkotyków, zakupu dokonywały osoby pomiędzy 40 a 50 rokiem życia (prawdopodobnie rodzice).

**PLAN WYDATKÓW W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH**

Załącznik Nr 2

Plan wydatków na rok 2009

Lp.	Zadanie	Paragraf	Plan wydatków
1.	Wynagrodzenia pełnomocnika	4170	3000
2.	Wyposażenie MKPiRA w materiały biurowe, itp	4210	7000
3.	Punkty konsultacyjne - porady dla osób uzależnionych i ich rodzin	4300	9000
4.	Prenumerata czasopism, materiałów dydaktycznych, ulotek, książek, kaset, edukacja publiczna	4240	7000
		4210	9000
5.	Zimowy i letni wypoczynek dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	4300	4000
6.	Dofinansowanie do szkolnych programów profilaktycznych – konkursy, projekty oraz realizacja programów edukacyjnych : "Zachowaj Trzeźwy Umysł", spektakle profilaktyczne	4300	5000
		4210	10000
7.	Szkolenia członków komisji, nauczycieli, terapeutów	4300	1000
8.	Opłacenie biegłych za wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia	4300	4000
9.	Prowadzenie grup socjoterapeutycznych	4300	1000
10.	Delegacje	4410	1000
		Razem	61000